

Abstrakt

Předložená práce pojednává o právní úpravě starobylého a současně staronového institutu dědického práva, a to odkazu. Odkaz byl v českém právním prostředí do 60. let minulého století považován za tradiční institut dědického práva, jež zůstaviteli umožňoval široké možnosti pořízení se svým majetkem *mortis causa*. Účinnosti občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., který jeho regulaci vypustil, z právního povědomí veřejnosti zcela vymizel. Problematika odkazu však začala být znovu aktuální v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva, neboť přijetím občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. došlo k návratu odkazu do českého právního řádu. Specifikem odkazu je, že narušuje univerzální sukcesi, která je pro dědické právo jinak naprosto typická.

Hlavním cílem práce je zhodnotit institut odkazu a učinit závěr o kvalitě soudobé právní úpravy, jakož o jeho užitečnosti pro právní praxi. Sekundárním cílem je poté seznámit čtenáře s odkazem a vymezit jeho pozici v našem právním prostředí. Pro samotný výklad je zvolen postup od obecného ke konkrétnímu, což koresponduje s obsahovým rozvržením práce. V první části je nabídnuta analýza odkazu jako celku a jeho odlišení od klasického dědění, jakož od institutu fideikomisu, příkazu a darování pro případ smrti, se kterými je v praxi snadno zaměnitelný. Následuje historický exkurs, který mapuje vývoj odkazu od dob římského práva až po úpravu pro naše území stěžejními soukromoprávními kodexy. V druhé půli je práce zaměřená na současnou právní regulaci, která je doplněna kritikou ve formě úvah *de lege ferenda*. Navzdory vytčeným nedokonalostem současné právní úpravy je dovozeno, že se jedná o vysoce přínosný institut s tím, že jeho znovunavrácení do českého právního řádu bylo krokem dobrým směrem. V závěru práce je stručně předestřena polská a islámská právní úprava odkazu. Za účelem osvětlení vztahů s jinými instituty dědického práva, jakož porovnání úprav nacházejících se ve stěžejních kodexech, je hojně využívána výzkumná metoda komparace, která je doplněná o metodu historickou.